

Praktijkcongres
Natuur in de Omgeving(svergunning);
zo doen gemeenten dat!

Asbest en ecologie

Tauw

Rijtuigenloods Amersfoort, 18 mei 2017

Wim Heijligers

Asbest en ecologie

FOKKE & SUKKE
ZIJN TOE AAN EEN NIEUWE SCHUUR

Tauw

Opbouw presentatie

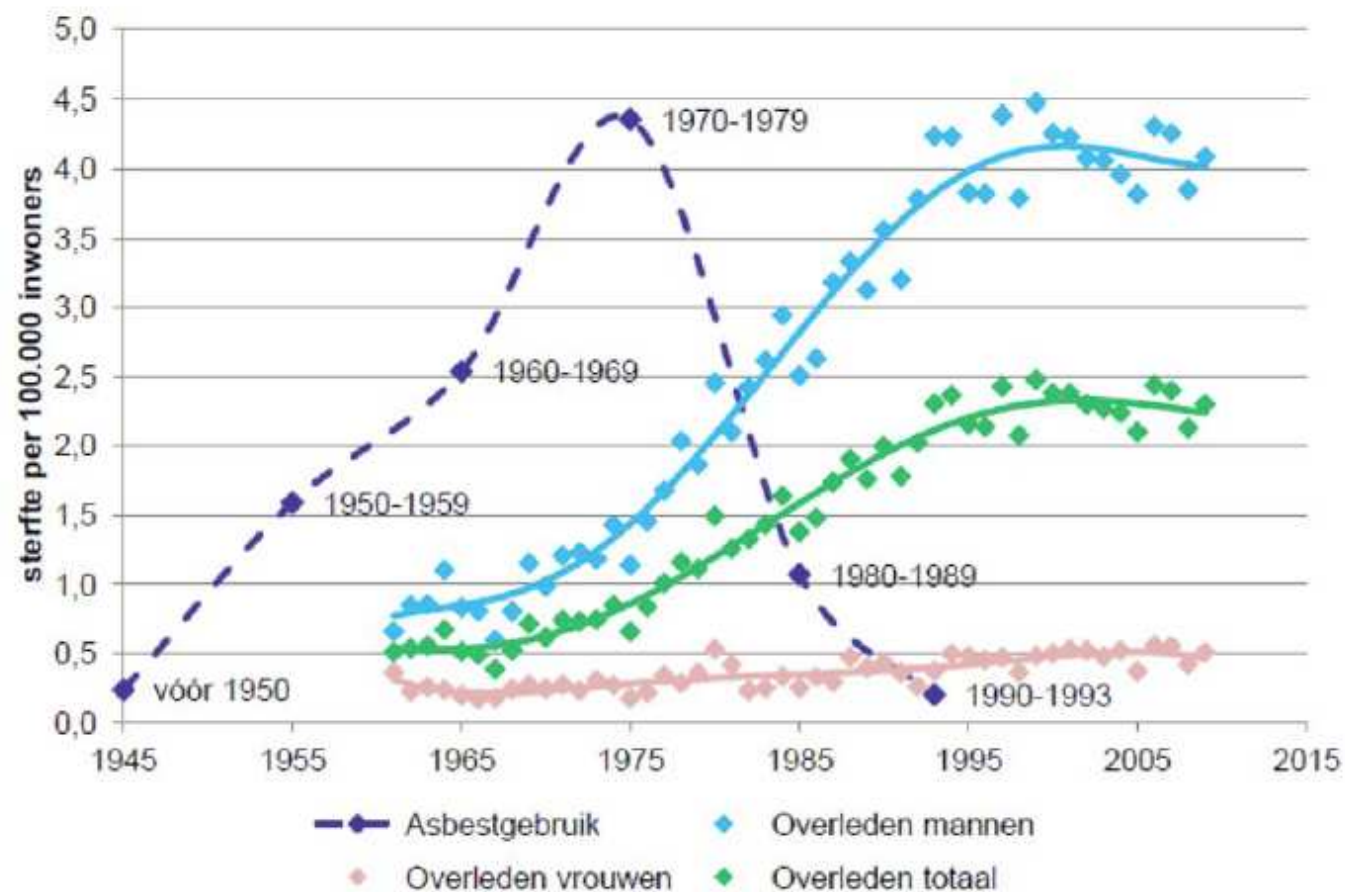
1. Asbestproblematiek
2. Omgang met beschermde soorten
3. Sanering asbestdaken
4. Verduurzaming woningen
5. Tips

Tauw

1. Asbestproblematiek

Figuur 2.1 Ontwikkeling asbestgebruik en aantal sterftegevallen mesothelioom

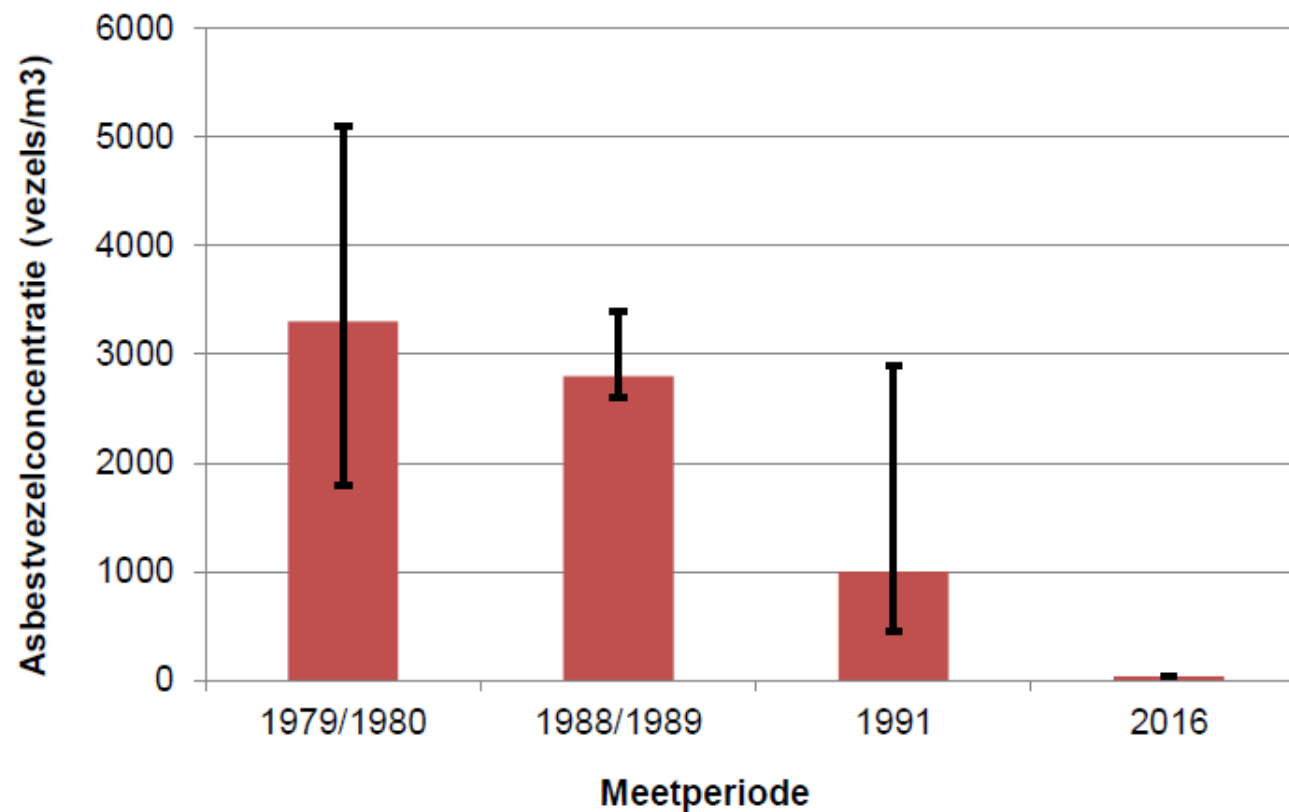

Bron: Harmsma, S. (2006). Asbest in kaart. Historisch onderzoek asbestgebruik. Methode Asbestkansenkaart. Register Historisch onderzoeksbureau; Nederlandse Kankerregistratie, januari 2012: www.cijfersoverkanker.nl

Tauw

Asbestvezelconcentratie in lucht

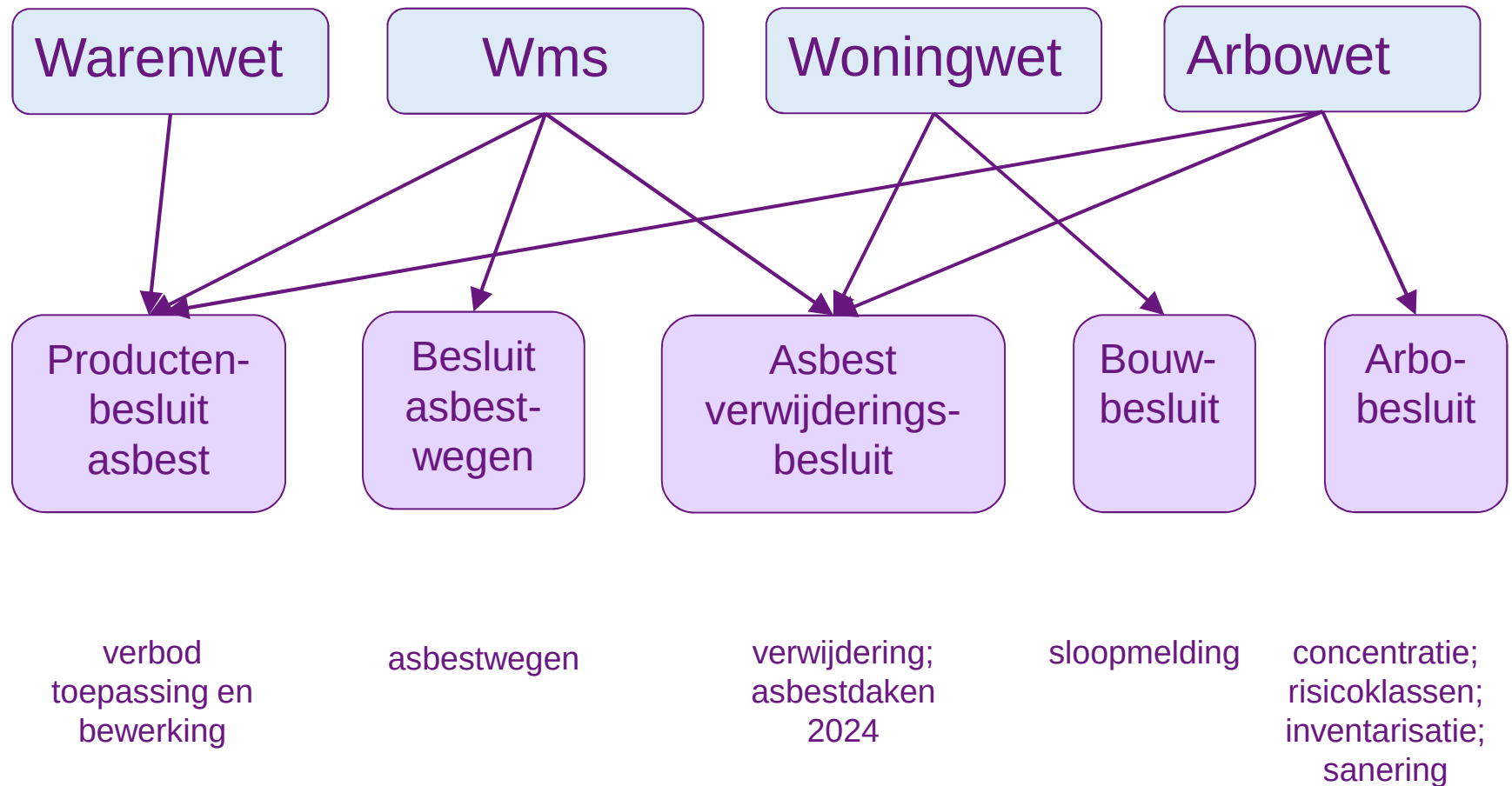
Afbeelding 6.4 *Vergelijking gemiddelde asbestvezelconcentraties in landelijke en stedelijke gebieden in Nederland tussen 1979 en 2016.*

TNO-rapport | TNO 2016 R11562

Tauw

Wetgeving asbest (vereenvoudigd)

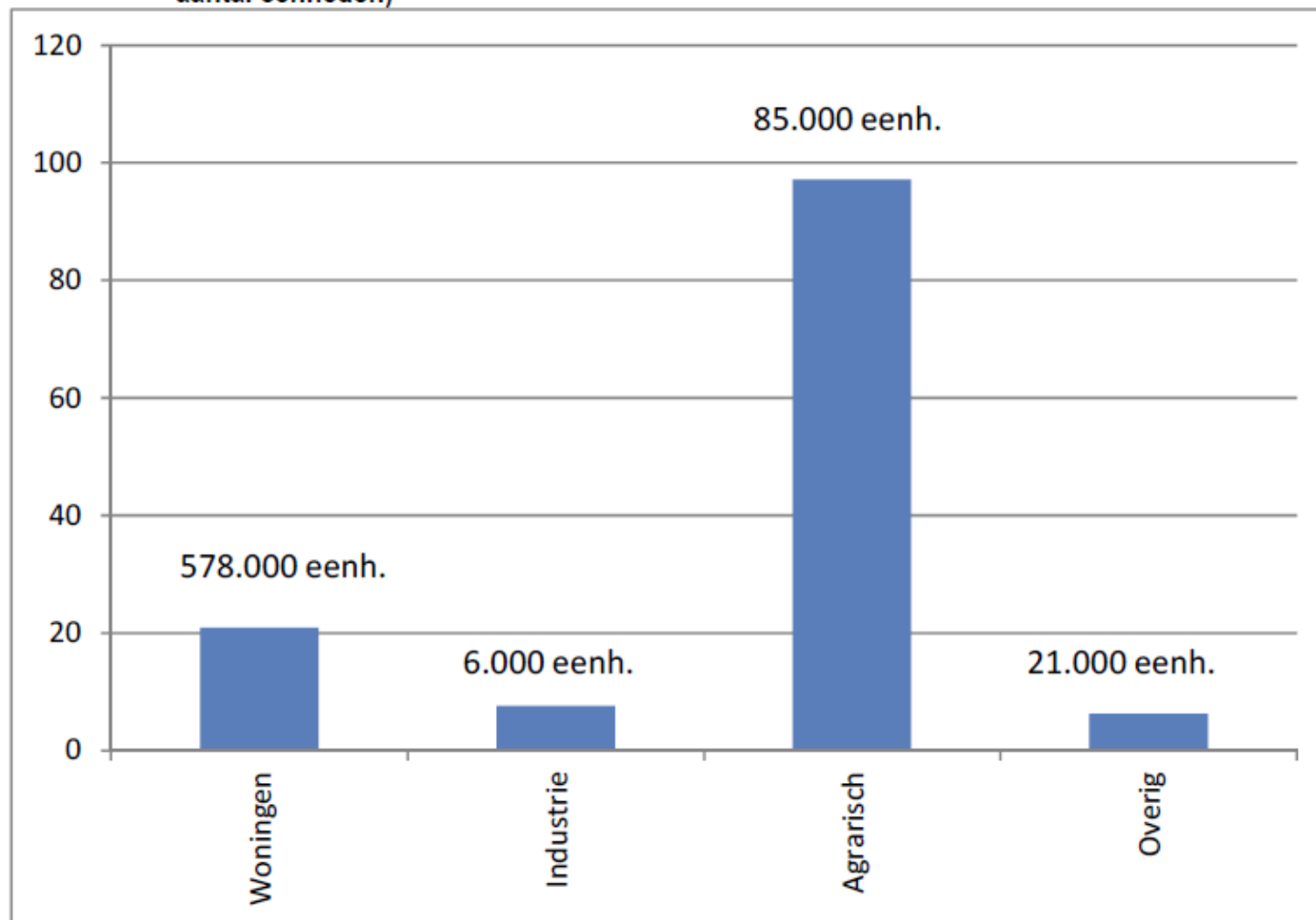

Tauw

Wms = Wet milieugevaarlijke stoffen

Asbestdaken, dakbeschot e.d.

Figuur 2.4 Hoeveelheid asbest daken en gevelpanelen en gevels per sector (in mln. m²; benoemd aantal eenheden)

Bron: Ecorys, op basis van BAG en Search.

Tauw

2. Omgang met beschermde soorten

Drie beschermingsregimes in Wnb:

- Vogels – Vogelrichtlijn
- Dieren en planten - Habitatrichtlijn
- Dieren en planten – Nationale lijst

Tauw

Verbodsbepalingen soorten

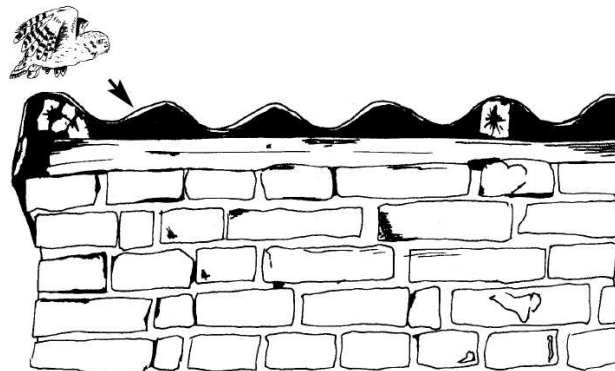
- vernielen of beschadigen van voortplantings- of rustplaatsen (bij vogels alleen indien met opzet incl. voorwaardelijke opzet; bij vleermuizen geen opzetvereiste)
- (opzettelijk verstoren)
- (opzettelijk doden of vangen)

Tauw

Beschermde soorten

Soort	Populatie (br.p.)	Wnb	Type jaarrond nest	Kolonie of individueel?	Woning	Asbestdak schuur
Vleermuizen	??	3.5		K	ja	
Gierzwaluw	30 à 60k	3.1	2	K	ja	
Huismus	0,5 à 1 milj	3.1	2	K	ja	ja
Kerkuil	2k	3.1	3	I		ja
Steenuil	6k	3.1	3	I		ja
Boerenzwaluw	100 à 200k	3.1	5	K		ja
Zw. roodst (e.a.)	30 à 35k	3.1	5	I		ja

Tauw

In de pers (of niet in de pers)

Locatie	Vleermuizen	Gierzwaluw	Huismus
Amstelveen	X		
Enschede	X		
Lisse	X		
Boxmeer	X		
Almere	X		
Haren	X		
Delfzijl	X	X	
Zutphen		X	
Lelystad			X
Niet in de pers:			
Ontheffingen*	60% (gew. dw.)	15%	36%
	28% (over. vl.)		

Tauw

* Bron: Economische gevolgen Flora- en Faunawet; Ecorys (2016)

In de pers

Kolonie vleermuizen gooit roet in het eten bij renovatie Enschedese seniorenflat (video)

**BINNENLANDS
BESTUUR**

BESTUUR EN ORGANISATIE FINANCIËN RUIMTE EN MILIEU SOCIAAL DI

VLEERMUIZEN ZUGEN LEVEN UIT BOUWPROJECT

SCHUDE - Een kolonie vleermuizen en asbest vertragen de renovatie van een seniorenflat aan de Hertmebrink in Enschede. Dat meldt woningcorporatie Ons is. Wanneer

De vogels krijgen nog net geen verhuiskostenvergoeding.

Vleermuis krijgt ook voorrang voor verwijderen asbest

HuisMus Bescherming @stWitteMus · 30 mrt.

Is 1 "Groningen" niet genoeg? [#asbestsanering](#) op losse schroeven. VVD laat wet controversieel verklaren. [#Volksgezondheid](#) opnieuw in geding?

Tauw

3 Sanering asbestdaken

- Vooral in het buitengebied
- Agrarische schuren, stallen, oude kippenhokken
- 97 miljoen m² in 85.000 eenheden (gemiddelde omvang ruim 1000 m²)
- Gemiddeld gemeente 250.000 m²; circa 250 eenheden
- Maatschappelijke kosten bedragen per jaar circa ½ miljard (vanaf 2012 tot 2024)
- Buiten beschouwing: kleine schuurtjes in volkstuinen e.d. Daar geldt het verbod ook voor!

Sanering asbestdaken

- Sanering nog lang niet op stoom
- Programmatische aanpak asbestdaken (dec. 2016)
- Subsidieregeling verwijdering asbestdaken
- Recente wijzigingen in de wetgeving

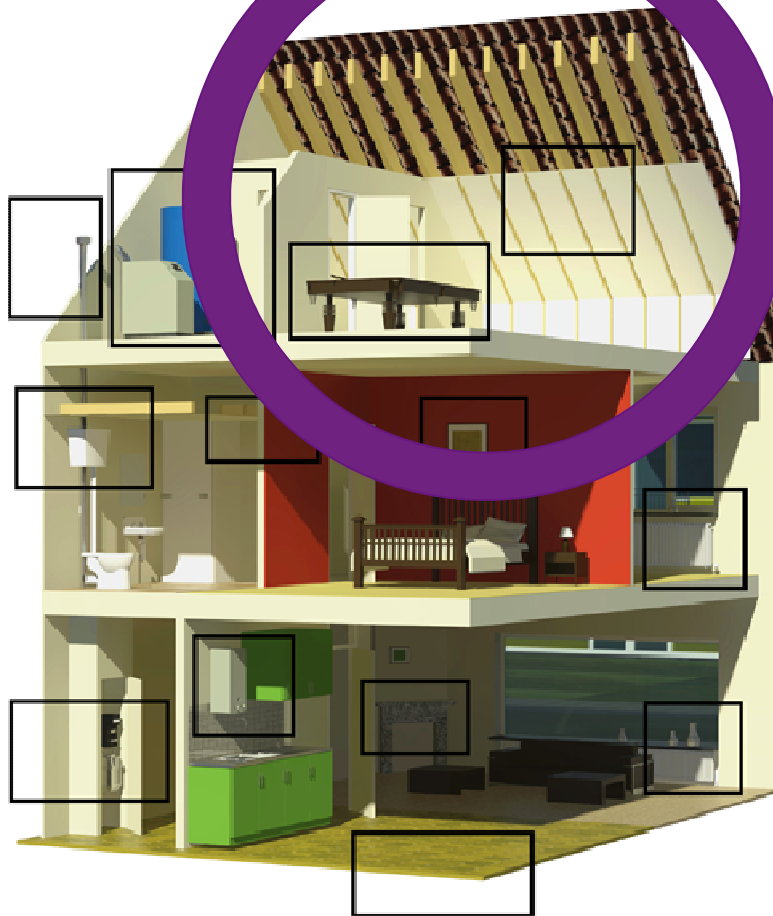
Praktijkvoorbeelden sanering

- Koppeling met energietransitie: Aanvalsplan asbest en energie
- Inventarisatie gemeente Lelystad
- LTO stimuleringsprogramma Agro Asbestveilig

Tauw

4 Verduurzaming woningen: asbest

Infomil.nl/asbestwegwijzer 2011

Infomil.nl/asbestwegwijzer 2011

Tauw

Vleermuizen (en vogels)

Ontheffing / vrijstelling soorten

- Bij ontbreken alternatieven
- Mits geen verslechtering van de staat van instandhouding
- Vanwege een wettelijk belang:
 - o.a. **volksgezondheid, openbare veiligheid**
 - andere redenen van groot openbaar belang (geldt niet voor vogels)
 - o.a. ruimtelijke ontwikkeling, in het algemeen belang (alleen soorten nationale lijst)
- Vrijstelling
 - indien gewerkt wordt volgens gedragscode (Stroomversnelling (in voorber.))
 - met gebiedsontheffing (Tilburg, Utrecht (in voorber.))

Tauw

Verduurzaming woningen

“Stroomversnelling”

- Samenwerkingsverband bouwers en woningcorporaties
- Energietransitie ‘Nul op de Meter’
- NOM-keur
- Natuurinclusief renoveren
- Gedragscode natuurinclusief renoveren (in behandeling RvO)

Tauw

Natuurinclusief bouwen

Stijlvol Maatwerk
Boeibord met ruimte
voor vleermuizen

Inclusief Bouwen
Volledige spouw voor
vleermuizen

**Vleermuiskasten
Inbouwen**
Maatwerk kast in
balustrade

*Invliegopening
onder afdekplaat*

Inclusief Bouwen
Spouwmuur
beschikbaar voor
vleermuizen

Inclusief Bouwen
Ruimte in daklaag
voor vleermuizen

**Vleermuiskasten
Inbouwen**
Geschakelde kasten
achter buitenmuur

Een ketelhuis is
altijd lekker warm

Verduurzaming woningen: Bouwagenda

Taskforce

De Taskforce Bouwagenda is eind 2016 opgericht door ministers Kamp (EZ), Blok (Wonen) en Schultz Van Haegen (Infrastructuur) om De Bouwagenda op te stellen en uit te voeren. Het is in feite het 'kabinet' van De Bouwagenda. De Taskforce bestaat uit vertegenwoordigers van de 'gouden driehoek' (overheid, markt en kennisinstellingen), aangevuld met 'trekkers' met verantwoordelijkheid voor deelmarkten (zoals vastgoed, infra) en deelthema's (zoals human capital).

In taskforce o.a.:

- Bernard Wientjes (vz)
- Maxime Verhagen
- Ben van Berkel
- Annemieke Nijhof (CEO Tauw)

Tauw

Concrete doelstellingen De Bouwagenda

o.b.v. Energieakkoord

Bouwagenda

Road Maps

Toekomstbestendige

Bruggen & sluisen

Programma 2
Rioleringen

Vervanging
niewbouw

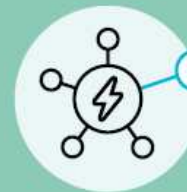

Hoogbouw

Programma 8
Scholen

en duurzame...

Programma 3
Energie
infrastructuur

Particuliere
woningvoorraad

Corporatiebezit

Programma 9
Wonen & Zorg

Transformatie,
renovatie en
multifunctioneel
gebruik

Programma 11
Aardbevings-
bestendig bouwen
en renoveren

**“natuur-inclusief bouwen voor
hoger maatschappelijk rendement”**

Tauw

Programma Stroomversnelling

5. Tips

- Oriënteren op Bouwagenda, Stroomversnelling, PAA
- Samenwerken met andere gemeenten/provincie
- Maak burgers en corporaties bewust (voorkomt gedoe)
- Weten wat er speelt: asbest en ecologie (minimaal één jaar voor ingreep; liefst integrale aanpak)
- Niet tijdig inventariseren: vertraging en kostenverhoging
- Natuurinclusief bouwen en verduurzamen
- Inventarisatiekosten voor particulieren relatief hoog: aansluiten bij NOM Keur

Tauw

Wat kan Tauw betekenen?

- Toetsing voor de Wet natuurbescherming
- Cursussen (Wnb, PAS, bestemmingsplannen)
- Begeleiden en verzorgen ontheffing en vergunning
- BREEAM-NL (duurzaamheid van vastgoed)
- Asbestinventarisaties en asbestbeheersplannen
- Geluid-, lucht- en bodemonderzoeken
- (Environmental) Due Diligence
- Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting; transformatie
- Woon-, zorg en energetische vraagstukken
- Directievoering tijdens uitvoering projecten
- Online toegang tot informatie (o.a. Ecoviewer)

Tauw